

Część 1. Barszcz Sosnowskiego: omówienie założeń i działań podjętych w kierunku jego zwalczania.

- 1. Czy podczas działań były prowadzone obserwacje związane z efektami ubocznymi na roślinność występującą w tym obszarze? W szczególności czy zaobserwowano wpływ na gatunki chronione występujące w obszarze rezerwatu? Czy dzięki temu jesteśmy w stanie zasugerować „najlepszą” metodę na obszarach chronionych?*

W terenach najbardziej cennych: siedliska muraw kserotermicznych nie były brane pod uwagę działania metodą chemiczną. Metody kombinowane były stosowane poza siedliskami muraw. Metoda chemiczna była wykorzystywana w terenach leśnych. Do zaobserwowanych, pozytywnych efektów na pewno należy odradzać się siedlisk muraw kserotermicznych. Najskuteczniejszą metodą jest kombinacja metod mechanicznych – sprawdza się bardzo dobrze w niewielkich, ściśle chronionych obszarach.

- 2. Czy można powiedzieć, że któraś z metod (chemiczna, mechaniczna, kombinowana) była skuteczniejsza niż pozostałe?*

Tak, jeżeli chodzi o metody przez nas wykorzystywane najskuteczniejszą jest metoda mechaniczna. Powinna jednak obejmować takie działania jak: wykopywanie osobników, ścinanie kwiatostanów, przecinanie szyjki korzeniowej (w przypadku niewielkich rozmiarowo osobników). Warto mieć na uwadze wielkość płatów, gdyż w przypadku dużych obszarów zajętych przez barszcz Sosnowskiego, metody mechaniczne mogą być bardzo kosztowne.

- 3. Jak bardzo zmniejszyła się powierzchnia występowania barszczu? Jak szybko jest osiągnany efekt zmniejszania powierzchni występowania barszczu Sosnowskiego?*

Część płatów barszczu została wyeliminowana całkowicie, choć wciąż pozostaje część płatów, w których spadek jest bardzo widoczny (z 100% do 15% pokrycia) jednak nie całkowity. Spadek liczebności był bardzo dobrze widoczny w przeciągu 2-3 pierwszych lat działania. W kolejnych latach, z uwagi na losowe rozmieszczenie pojedynczych osobników usuwanie konkretnych egzemplarzy jest mocno utrudnione, przez co spadek liczebności nie jest aż tak dobrze widoczny.

- 4. Czy barszcz pojawił się w nowych miejscach, takich w których wcześniej go nie zaobserwowano?*

Zasadniczo na terenie samego rezerwatu nie zaobserwowano nowych płatów. Poza rezerwatem, gdzie też prowadzono działania, zdarzały się pojawy tego gatunku w nowych miejscach. Jest to wynik prawdopodobnie dwóch czynników: osobniki zostały przeoczone lub pojawiły się wskutek obsiewu z innych miejsc.

- 5. Czy w stosunku do siewek barszczu Sosnowskiego były podejmowane działania? Czy były w jakikolwiek sposób usuwane?*

Działania w tym projekcie nie przewidywały pielenia. Prace były planowane z założeniem procentowego niedoszacowania, który brał pod uwagę czynniki naturalne (zazwyczaj +/-20%). Płaty siewek zidentyfikowane poza obszarem chronionym były traktowane zabiegiem chemicznym. W pozostałych miejscach ścinano lub wykopywano je w momencie osiągnięcia większych rozmiarów.

- 6. Czy działania prowadzone w stosunku do barszczu były prowadzone w pobliżu wód powierzchniowych? Czy zamiast oprysku nie byłoby lepszym rozwiązaniem stosowanie iniekcji w celu ochrony wód?*

Rezerwat Przyrody Góra Gipsowa znajduje się w dalszej odległości od cieków wodnych czy też wód stałych. Wszelkie środki ostrożności w zastosowaniu środków ochrony roślin zostały zachowane (wg zapisów prawa).

7. *Czy możliwe jest określenie czasu kiedy można spodziewać się całkowitej eliminacji barszczu Sosnowskiego? Czy będzie kontynuacja działań po zamknięciu projektu?*

Obiekt jest mocno zróżnicowany, więc ciężko jest określić termin eliminacji barszczu. Rozpoczęcie działań nastąpiło w 2017 r. Możliwe, że gdyby działania prowadzić rokrocznie z taką samą zawziętością przez następne 10 lat, prawdopodobna jest eliminacja tego gatunku z tego obszaru. Plan ochrony rezerwatu obejmuje 20 lat, umożliwia to prowadzenie działań w nadchodzącym czasie. Liczymy na kontynuację działań w ramach kolejnego projektu.

8. *Czy w granicach obszarów chronionych biomasa była spalana czy kompostowana? Czy były specjalne wymagania odnośnie składowania biomasy?*

Biomasa nie była usuwana z obiektu, nie była również spalana. Wykopywane rośliny były deponowane w miejscach ustalonych przez nadzór przyrodniczy RDOŚ w Opolu. Były to miejsca poza płacami siedlisk chronionych oraz poza zagłębieniami terenów, w miejscach nasłonecznionych czy też prześwietlonych – otwartych.

9. *Czy zwalczanie dużych płatów dopuszcza wykorzystanie ciągników rolniczych z kosiarkami? Czy rekomendowane jest wyłącznie prowadzenie prac ręcznie?*

Działania bazujące wyłącznie na koszeniu mogą być mało efektywne. Do momentu, w którym nie uszkodzimy szyjki korzeniowej (w ziemi, lub bezpośrednio nad ziemią), usuwanie tego gatunku będzie nieskuteczne. Istotnym elementem jest sam termin prowadzenia prac, ponieważ zawartość furanokumaryn stwarza zagrożenie a ich stężenie zwiększa się wraz z rozwojem rośliny. Z naszych doświadczeń wynika, że koszenie jest mało skuteczne oraz kosztowne. Ze względu na fakt, iż barszcz Sosnowskiego to bylina, samo koszenie nie jest rekomendowane.